

Голові разової спеціалізованої вченої ради
у Львівському національному університеті
імені Івана Франка, доктору педагогічних
наук, професору, завідувачу кафедри
початкової та дошкільної освіти
Мачинській Наталії Ігорівні

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата педагогічних наук, доцента,
доцента кафедри іноземних мов

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЖОВНИЧ ОЛЕСІ ВОЛОДИМИРІВНИ про дисертаційне дослідження
ЛАДАНІВСЬКОЇ ІРИНИ ЮРІЇВНИ

**«Формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної
компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах
Республіки Польща та Австрії»,**

представлене на здобуття ступеня доктора
філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

1. Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із відповідними планами галузей науки

Однією із ознак сучасного суспільства є стрімкий розвиток міжнародних контактів, глобалізація освітніх процесів та потреба у відповідності професійних компетентностей українських фахівців потребам міжнародного ринку праці. Зміни у соціальному та економічному житті країни, євроінтеграційні процеси, реформи у галузі освіти вимагають нових підходів до професійної підготовки фахівців.

Світова криза, пов'язана із загрозою для здоров'я громадян країни, спричиненою епідемією коронавірусу, званого як COVID-19, є рушієм цифрової трансформації освіти. Пандемія змусила вчителів все більше звертатися до професійної діяльності поза освітніми установами. Як викладачі, так і студенти (чи навіть учні) із захопленням поринули в електронне навчання, але дуже швидко відчули низку труднощів, цілий діапазон невдач у навчанні. Повномасштабне військове вторгнення росії на територію нашої держави ще більше загострило зазначену вище проблему. Цілком очевидним є той факт, що впровадження інноваційних методів навчання накладає певний тягар на педагогів, оскільки вони часто піддаються скептицизму та критиці у висловлюваннях як учнів чи студентів, так і адміністрації навчальних закладів.

Дистанційне навчання, до якого потрібно було перейти без відповідної підготовки чи навіть можливості вибору, не виявилось винятком із цієї тенденції. Більше того, сучасні умови воєнного стану в Україні зумовили необхідність переходу до змішаного навчання, що створило ще більші проблеми у професійній діяльності вчителів. Саме на їх вирішення спрямоване рецензоване дослідження. Відтак, актуальність дисертації не викликає сумнівів. Тему дисертації затверджено Вченою радою Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 2/12 від 29.12.2020 р.) та уточнено на засіданні Вченої ради Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 33/6 від 29.06.2022 р.).

2. Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації

Обґрунтовано сутність змісту та організаційно-процесуальних особливостей формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в закладах вищої освіти Республіки Польща.

3. Нові факти, одержані здобувачем

У дисертаційній роботі вперше: вивчено та узагальнено досвід підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації змішаного навчання в австрійських та польських університетах, теоретично обґрунтовано специфіку адаптації в українську систему університетської освіти моделі формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності в організації змішаного навчання на основі кращого європейського та світового досвіду, яку формують методологічні підходи, зміст підготовки, педагогічні умови реалізації моделі, запропоновано шляхи реалізації ідей кращого австрійського та польського досвіду щодо формування методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов у контексті їх підготовки у вітчизняних закладах вищої освіти до професійної діяльності в умовах змішаного навчання. Отримала подальшого розвитку проблема формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов з урахуванням сучасного розвитку цифрових та освітніх технологій, зокрема технологій змішаного навчання іноземних мов.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Новизна і вірогідність обґрунтованих положень і висновків дисертації забезпечено використанням комплексу теоретичних та емпіричних методів відповідно до мети та завдань дослідження; аналізом достатнього обсягу наукових джерел, широкої нормативно-правової бази та науково-методичного забезпечення. Основні положення дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Львівського національного університету імені Івана Франка (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 17 листопада 2023 року), Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 30 листопада 2023 року), Рівненського державного гуманітарного університету (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 18 грудня 2023 року) та Мукачівського державного університету (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 16 листопада 2023 року).

Рівень апробації результатів дослідження є достатнім і підтверджується участю дисертантки у міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, семінарах. Зміст роботи та аналіз основних положень дисертації підтверджує досягнення мети і вирішення завдань дослідження. Висновкам та розробкам, які представлені в дисертації, властива повнота та логічність викладу, високий рівень обґрунтованості й достовірності.

5. Значення для науки і практики одержаних автором результатів

Дисертаційне дослідження Ладанівської Ірини Юріївни «Формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах Республіки Польща та Австрії» має вагомое теоретичне і практичне значення. Практична значущість дослідження полягає у обґрунтуванні моделі підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації змішаного навчання з виокремленням відповідних педагогічних умов і прикладів їх реалізації в практиці навчального процесу в університеті; авторкою розроблено спецкурс навчальної дисципліни «Проектування навчальних матеріалів з вивчення іноземної мови у форматі змішаного навчання» (з блоку за вибором студентів) з відповідними супровідними навчальними матеріалами, що може бути використаний викладачами вищих

навчальних закладів як приклад організації навчального процесу у форматі змішаного навчання.

6. Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації

Основні ідеї, матеріали, положення та висновки дисертаційної роботи можуть бути використані у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у закладах вищої педагогічної освіти України; враховані у процесі роботи над забезпеченням якості вищої освіти та освітньої діяльності; під час виконання подальших досліджень у галузі професійної підготовки фахівців за педагогічними спеціальностями.

7. Оцінка змісту дисертації та її завершеність

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації, значною мірою забезпечується логічною структурою роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Логіка і послідовність викладу тексту праці відповідає розв'язанню завдань дослідження для досягнення його мети. Логічну структурованість роботи забезпечують висновки й узагальнення, а також унаочнюють таблиці, рисунки і додатки.

У першому розділі «Формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання як педагогічна проблема» презентовано стан підготовленості педагогів (зокрема вчителів іноземних мов) до професійної діяльності в умовах змішаного навчання, подала обґрунтування авторського розуміння ключового для дослідження поняття змішаного навчання, визначила сутність і структуру ключових понять дослідження, обґрунтувала теоретико-методологічні аспекти формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання.

У другому розділі «Організаційно-змістова характеристика моделі формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах Республіки Польща та Австрії» охарактеризовано проблему формування методичної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов у реалізації змішаного навчання у світовій практиці, зокрема, обґрунтовано сутність змісту та організаційно-процесуальних особливостей формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної

компетентності у реалізації змішаного навчання в австрійських університетах та закладах вищої освіти Республіки Польща.

У третьому розділі «Ефективність формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах Республіки Польща та Австрії» запропоновано шляхи реалізації кращих ідей польського та австрійського досвіду щодо формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності в організації змішаного навчання, ключовою складовою якої є визначені у ході дослідження педагогічні умови.

8. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Дисертаційну роботу було перевірено на плагіат програмними засобами «Strikeplagiarism.com» та «Unicheck». Відповідно до проведеного аналізу в системах оригінальність тексту становить: Strikeplagiarism.com – 2,91%, Unicheck – 5,0 % у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Виявлені в роботі запозичення не мають ознаки плагіату та містять покликання на наукові джерела. Загалом дисертація Ладанівської І.Ю. має оригінальний, самостійний і завершений характер.

9. Дискусійні положення, рекомендації та зауваження до змісту дисертації

Загалом, позитивно оцінюючи наукове і практичне значення отриманих результатів, вважаємо за потрібне висловити певні побажання та зауваження дискусійного характеру:

1. У першому розділі дисертантка подає результати пілотного дослідження проведенні у вітчизняних закладах вищої освіти. На нашу думку, варто розширити висновки до пілотного дослідження та більш ширше описати проблеми дистанційного навчання при цьому провести порівняльний аналіз закордонних досліджень щодо проблем дистанційного навчання та вітчизняних, розмежувати ці дослідження.

2. Дисертація перенавантажена рисунками та діаграмами, які візуально демонструють дослідження інших вчених, доцільно було створити рисунки та діаграми, які продемонстрували дослідження автора, а оформлення до робіт інших авторів винести у додатки.

3. У дисертації методичну компетентність вчителя іноземних мов у реалізації змішаного навчання описано як складний інтегративний феномен, що має багатокомпонентну структуру та складається із п'яти компонентів, але недостатньо висвітлено характеристику цих компонентів, їх функції та взаємозв'язок. Дисертантка не достатньо розкрила, чому саме зазначені компоненти є важливими при формуванні методичної компетентності? Тому залишається незрозумілим структура методичної компетентності вчителя іноземних мов у реалізації змішаного навчання. Також, на нашу думку, для кращого сприйняття методичної компетентності доцільно візуалізувати (зобразити схематично) її структуру.

4. Авторка дисертації надає характеристики сутності змісту та організаційно-процесуальних особливостей формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в закладах вищої освіти зарубіжних університетів. Дисертація лише б виграла, якби було проведено порівняльний аналіз особливостей формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання зарубіжних та вітчизняних закладів вищої освіти.

5. У додатках описана програма спецкурсу «Проектування навчальних матеріалів з вивчення іноземної мови у форматі змішаного навчання» (додаток Г) але у дисертації не розкрита мета та не достатньо описано зв'язок цього спецкурсу на формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах Польщі та Австрії.

6. Дисертація не позбавлена незначних огріхів правопису, а також є присутні недоліки в оформленні дисертації (підписи рисунків, діаграм тощо).

10. Повнота висвітлення результатів в опублікованих працях

Наукові результати та основні положення, висновки та рекомендації достатньо повно викладено у 11 публікаціях авторки, зокрема: 4 статті у наукових фахових виданнях України, затверджених МОН України (категорія Б), в тому числі 1 стаття у фаховому виданні, внесеному до наукометричної бази даних Web of Science, 1 стаття у закордонному фаховому виданні (Республіка Польща) та 6 тез доповідей.

11. Висновок

Отже, рецензоване дисертаційне дослідження Ладанівської Ірини Юріївни «Формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах Республіки Польща та Австрії» є самостійним, завершеним дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне і практичне значення для педагогічної науки і практики. Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (з наступними змінами), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами від 21.03.2022 р. № 341 та від 19.05.2023 р. № 502). Її авторка Ладанівська Ірина Юріївна, заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Олеся ЖОВНИЧ

